

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

Paragrophus IX. De Potestate Vicarii visitandi, celebrandi Synodum &
concursum, & dandi Dimissorias.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

nio, dum ipse non est sacerdos, non conveniunt AA. negant communis Navar. *conf. l. sub tit. de off. ordinar. in antiq. & conf. 10. sub tit. de dispens. impuor. in novis.* Salzedo ad Diaz. in *pract. c. 76. vers. 14. Sayr. in florib. decis. l. sub tit. de offic. ordin. Ceval. q. 604. n. 59. Cenedo pract. l. i. q. 30. n. 48. apud Barbof. l. c. n. 122. ad quos accedit Card. de Luca ad Trid. d. 26. n. 20. Affirmant è contra Barbof. l. c. ubi is: Dum mihi non consisterit de contraria decisione, de qua ipsi testantur, libenter amplector, tam Parochum quam Vicarium non sacerdotem validè matrimonio assistere, quod novissime post primam hujus tract. impressionem inveni tenere Basil. Pontium de matrim. l. 5. c. 11. n. 11. Quæ sententia Barbofæ ex eo firmari videtur, quod idipsum possit parochus non sacerdos; cum Vicarius non minus sit ordinarius quam parochus respectu omnium subditorum omnibus parochis Diocesis, & non minus sit parochus parochorum quam Episcopus.*

Questio 163. An Vicarius quoque alteri sine speciali mandato concedere possit licentiam assistendi matrimonio sibi subditorum?

Respondeo affirmative, modò is, cui committitur, sit sacerdos, quemadmodum parochus alteri committere potest hanc licentiam, sed non nisi sacerdoti. Card. de Luca. ad Trid. d. 26. n. 18. Ventrigl. l. c. Barbof. *cit. n. 177.* citatiq. ab eo AA. Si quidem ex facultate Tridentini *sess. 24. c. 1.* sibi concessa potest Ordinarius dare licentiam alicui sacerdoti assistendi matrimonio parochi loco sibi subditorum; Ordinarii autem nomine, ut sæpe dictum, venit quoque Vicarius Episcopi. Barbof. l. c. n. 116. unde Rota *decis. 176. n. 8. p. 1. recent.* censuit validum matrimonium contractum coram sacerdote alieno de licentia Episcopi. Et sic habet praxis quotidiana: & sic quoque Vicarius non sacerdos hanc licentiam assistendi concedere poterit. Card. de Luca l. c. n. 20.

Questio 164. An suspensà jurisdictione Episcopi per excommunicationem aut suspensionem Vicarius validè assistat matrimonio, aut licentiam ei assistendi committat alteri?

Respondeo affirmative; neutrum enim est actus jurisdictionis. Quòd si tamen Episcopus suspensus aut excommunicatus non toleratus intrinset Vicarium, aut parochus excommunicatus vice curatum, illè que assisteret matrimonio vel alteri committeret, nihil valeret; quia illa institutio est manifestus actus jurisdictionis, ac proinde facta ab excommunicato nihil valeret. Ita ferè Barbof. l. c. n. 119. citans Alterium de *conf. tom. 1. l. 1. d. 8. c. 6. Sauch. de matrim. l. 3. d. 30. n. 10.*

Questio 165. An Vicarius sine speciali mandato dispensare possit in impedimentis matrimonii dirimentibus in casu, quo potest Episcopus?

Respondet negativè Ventrigl. l. c. citans Sauch. de *matrim. l. 2. d. 40. n. 3. & 12.* Vide dicta supra de potestate Vicarii quò ad dispensandum in genere.

PARAGRAPHUS IX.

De potestate Vicarii visitandi, celebrandi synodum & concursum, & dandi dimissorias.

Questio 166. An Vicarius visitare possit Diocesim?

Respondeo: Id illum non posse sine speciali

P. Leuen. Vicarius Episc. Tract. 1.

commissione Episcopi. Azor. *Instit. mor. p. 2. l. 3. c. 45. q. 4.* Barbof. de *potest. Episc. allegat. 54. n. 102. & alleg. 73. n. 28.* citans Rebuff. in *pr. tit. form. Vicar. n. 100.* Ugol. de *potest. Episc. c. 4. §. 7. vers. 3.* Narbon. de *appell. à Vicar. ad Episc. p. 1. n. 224.* Fulc. de *visit. l. 1. c. 2. n. 18.* Sbroz. l. 2. q. 120. à n. 2. quos sequuntur Pirh. l. c. Pax Jord. l. 12. tit. 1. n. 206. Ventrigl. l. c. n. 22. citans insuper Meroll. *Th. mor. tom. 3. d. 7. c. 6. dub. 1.* Videtur enim visitatio Diocesis reservata Episcopo, qui regulariter visitare tenetur, juxta c. *Decernimus. c. Si Episcopus. de off. ordinar. in 6. Trident. sess. 24. c. 3.* Pirh. l. c. ex Sbroz. l. c. n. 3. quæ autem reservata sunt, non veniunt, nisi specialiter exprimantur. Sbroz. n. 4. citatis Abb. in *c. prudentiam. de off. delegat. col. 2.* Paris. *conf. 10. n. 7. in 4.* Possè autem Episcopum committere specialiter potestatem visitandi Diocesim, extra dubium est, cum competat illa ei jure ordinario. Sbroz. n. 7. citato Fulco de *visit. l. 1. c. 2. n. 18.* Cuch. *Instit. Jur. Can. de Episc. n. 106.* juxta c. *Si Episcopus. de off. ordinar. in 6. & Trid. l. c.* quod ipsum limitat Sbroz. n. 8. uti & Fagn. in *c. quoniam. de off. delegat. n. 27. in fine.* ubi Episcopus fuerit legitime impeditus juxta c. *Decernimus. c. si Episcopus. c. inter cetera. & Concil. Trid. sess. 24. c. 3.* Item n. 9. quòd Episcopus non nisi visitationem ad se spectantem committere possit Vicario, vel alteri, cui vult, c. *Decernimus. Trid. l. c.* non autem Vicarius possit facere visitationem quotidianam, quam facere consuevit Archidiaconus, quia hanc Episcopus non potest demandare alteri quam Archidiacono, juxta Gl. in *c. Episcopum. 10. q. 1. v. Annos. & Trid. l. c.* ubi Archidiaconi, Decani & alii inferiores in Ecclesiis, ubi visitationem exercere legitime consueverunt, debent assumpto Notario de consensu Episcopi per seipsos tantum (alia editio videtur vitiosa, dum habet tandem) ibidem visitare, adeoque exclusi videantur Episcoporum Vicarii, ponderando dictionem illam tantum, cujus natura est assumere illud, quod ponit, & excludere & negare aliud. Ita Sbroz. n. 10. & 11. Verum id tantum non videtur cadere supra Archidiaconos, Decanos, &c. sed super ibidem, ut ibi tantum visitare possint; cum Concilium mox subjiciat: *Sed non ideo Episcopus, vel eo impedito ejus visitator easdem Ecclesias seorsim ab his visitare prohibeatur, &c.* Vide super hoc ipso loco declarationes apud Joannem Gallemart. Porò Vicario visitanti tenetur Episcopus suppeditare necessaria extra vitium, nempe equos, familiam, aliisque; ipsi verò visitandi tenentur ei prestare expensas victualium. Sbroz. l. 2. q. 123. n. 1. citatis. c. *Si Episcopus. de off. ordinar. in 6. & ibi Gl. v. providere. c. inter cetera. de off. ordinar. juncta Gl. v. necessaria.* Vide de hoc l. c. Trid. ubi quò ad hoc omnia accuratè disponit.

Questio 167. An Vicarius visitare possit monasteria, hospitalia, aliisque loca pia. Item Ecclesias exemptas, vel nullius Diocesis?

Respondeo primò: Possè Vicarium Confraternitates Laicorum, hospitalia, collegia aliisque loca pia, de quibus Trid. *sess. 22. cap. 8.* etiam si prædictorum locorum jura ad laicos pertineant, visitare sine speciali mandato Episcopi. Etsi enim *cit. loc. Tridentinum* id concedat Episcopis, etiam tanquam Sedis Apostolicæ delegatis, competeat tamen & ipsis jure ordinario à Tridentino, Fagn. in *c. quoniam. de off. delegat. n. 30.* quòd si tamen dicta loca exemptionis privilegio fuerint munita, ea sine speciali Episcopi commissione visitare non poterit. Fagn. *loc. cit. juncto num. 27.* Siquidem Decretum Trident.

F

dent. *l. c.* tamen loquatur tam de beneficiis & locis exemptis quam non exemptis, ut patet ex illis verbis: *etiam exempta*: tribuitque propterea Episcopis jus visitandi etiam tanquam Sedis Apostolicæ delegatis, quod ad loca tamen illis jure ordinario subiecta noluit illos accedere ad procedendum autoritate delegata, sed tantum quod ad exempta, utpote in quæ Episcopo alias jus visitandi non competeat. Unde jam Vicarius respectu illorum exemptorum, uti non poterat facultate istius decreti, nisi ei spiritualiter ab Episcopo delegeretur, sicut potest eam uti quod ad non exempta sine speciali illa commissione.

2. Respondeo secundò: Ecclesias Diocesis nullius, (de quarum Visitatione agit Concilium Trident. *Sess. 24. c. 9.*) visitare potest Vicarius Episcopi ex speciali commissione illius non autem absque ea ex officio suo, Fagn. *l. cit. num. 33.* jus siquidem visitandi dictas Ecclesias ante Tridentinum sive jure ordinario non competeat Episcopo; adedque mirum non est, Concilium tribuens illud Episcopo (nempe proximiori) voluisse, ut in eo simpliciter procederet ut Sedis Apostolicæ delegatus. Unde jam etiam factum est, ut (uti testatur Fagn.) S. Congregat. Concilii declararit, Episcopum Ecclesias exemptas aut nullius Diocesis visitare volentem exprimere debere, se id facere uti Sedis Apostolicæ delegatum, & posse etiam illas visitare per Vicarium suum, sed opus esse, ut de illi specialem ad hoc facultatem in scriptis. Atque ex his patet quoque qualiter Vicario competat visitare Abbatis aliaque beneficia exempta, dum ea visitandi potestas Episcopis non nisi tanquam sedis Apostolicæ delegatis committitur.

Questio 168. Quid Vicarius possit circa Synodum Diocesanam.

1. Respondeo primò: Synodum Diocesanam sine speciali Episcopi mandato convocare nequit. Azor. *Instit. mor. p. 3. l. 3. c. 45. q. 5.* Pirh. *l. c. num. 48.* Barbof. *de potest. Episc. allegat. 54. num. 103.* Sbroz. *l. 2. q. 46. n. 1.* Ventrigl. *Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 37.* citans Bortæ. *de Synod. Episc. p. 2. num. 2.* Rebuff. *in pr. tit. de form. Vicar. n. 151.* Gavant. *in enchiridio. v. Synodus Diocesana. num. 3.* Quamvis autem Barbof. *in sum Apostolic. decis. v. Vicarius. collect. 717. num. 3.* testetur contrarium (nempe posse id Vicarium sine speciali commissione) fuisse decilum à S. Congregat. eandem tamen decisionem adductam à Sell. *select. canon. c. 25. n. 31.* Cantare pro responsione nostra, ait Ventrigl. *l. c.* Vicarius tamen Archiepiscopi, ne quidem de mandato illius, illo impedito cogere poterit Synodum provincialem; cum Archiepiscopi Synodum provincialem per seipfos aut illis impeditis per Coepiscopos congregare debeant juxta præscriptum Trident. *Sess. 24. c. 2.* Sbroz. *l. cit. num. 5.* De cetero quod ad convocationem Capituli seu congregandos Canonicos Vicarius Episcopi non admittitur, Sbroz. *l. c. n. 6.* juxta Trid. *Sess. 25. c. 6.*

2. Respondeo secundò: Constitutiones Synodales pro suo arbitrio immutare nequit Vicarius Ventrigl. *l. cit.* citans Barbof. *sum. decis. Apostol. v. Vicarius general. Episc. quam habeat Authovit. n. 7.* Aldam. *compend. canonic. resolut. l. 1. tit. 43. n. 35.* qui testetur sic declaratum à S. Cong. Rit. 25. Feb. 1606.

3. In Synodo diocesana celebrata per ipsum Episcopum necesse non est, ut interveniat Vicarius generalis. Ventrigl. *l. c.* citans Riccium *in pr. p. 1. resolut. 567. juxta ult. impressionem.* qui etiam *l. c. p. 4. resolut. 391. n. 1. & 2.* ex eodem principio deducere conatur,

quod Vicarius generalis in dicta Synodo non præcedat Capitulum, de quo plura Marefchot. *Var. resolut. l. 1. c. 69.*

Questio 169. Quid possit Vicarius circa habendum concursum pro Parochialibus Ecclesiis vacantibus?

1. Respondeo primò: Potest Vicarius ex generali commissione Vicariatus sine speciali mandato concursum indicere, proponere edicta, eumque cum Examinatoribus celebrare, ac successivè ex approbatis eligere digniorem. Corrad. *Prani benef. l. 3. c. 3. sub n. 10.* Garc. *p. 9. c. 2. n. 117.* Pax Jord. *l. 10. tit. 8. n. 104.* Carol. de Luca *ad Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 6.* ego *for. benef. p. 1. q. 205. n. 2.* Regulariter enim potest Vicarius ex generali commissione ea, quæ sunt jurisdictionis, nisi specialiter excipiantur, qualiter non excipitur concursus. Garc. Pax Jord. *ego locis cit.* Proceditque id ipsum etiam, ubi esset locus gratificationis inter plures approbatos æquè idoneos, ut eam facere possit Vicarius. Garc. *l. c. n. 118.* Neque his obstant verba Trident. *Sess. 24. c. 18. ab Episcopo seu eo impedito, ab ejus Vicario generali & c.* quibus velle videtur Concilium, ita demum Vicarium posse celebrare examen per concursum, si Episcopus sit impeditus. Respondet namque Garcias *l. c. n. 119.* & ex eo Barbof. *de potest. Episc. alleg. 60. n. 41.* citans Maslob. *in prax. habendis concursum. Reg. 3. dub. 3.* per illa verba non tolli, quin coram Vicario possit fieri examen, etiam Episcopo non impedito, sed posita esse ad denotandum, convenire, ut ab ipso Episcopo cessante impedimento fiat examen. Nequit tamen à Vicario sine speciali mandato fieri ipsa collatio Parochialis indicato & electo magis idoneo. Garc. *l. c. n. 120.*

2. Respondeo secundò: Præsidente in concursu Episcopo cum Examinatoribus, ut interveniat etiam Vicarius generalis, isque etiam interroget, absque tamen voto tanquam Assessor solùm seu assistens Episcopo, de praxi communi receptum est. Card. de Luca. *de Paroch. d. 37. n. 13.* Pignat. *Tom. 1. cons. 403.* ubi postquam interrogasset; an Vicarius, qui intervenit examini, possit præter Examinatores interrogare examinandos, etiam si Antecessor illius fortè non fuisset: Respondet posse interrogare juxta declarat. S. Congregat. Conc. *in Januens. 14. Aug. 1643.*

Questio 170. Quid possit Vicarius circa dandas dimissorias.

1. Respondeo sine speciali commissione Episcopi literas dimissorias subdidis pro recipiendis Ordinibus dare non potest Vicarius. Laym. *in c. cum nullus. §. inferiores. de temp. ordinat. n. 2. & in c. ult. de Vicar. in 6. n. 1.* Pirh. *cit. n. 48.* Pax Jord. *l. 3. tit. 6. n. 129.* Ventrigl. *l. c. n. 32.* Pignat. *Tom. 2. consule. 66. n. 11.* Fagn. *in c. significasti. de offic. Archid. num. 6.* Sbroz. *l. 2. q. 41. n. 3.* citans Hostiens. Bellam. Jo. And. *in c. tua nobis. de offic. Vicar. Pavin. de potest. Capituli sed. vac. p. 2. q. 10. col. 4. n. 16.* Mandos. *ad Reg. 24. Cancell. tit. 3. de malè pro motis. q. 6. n. 8.* Barbof. *juris Eccles. l. 1. c. 15. n. 21.* citans Gutrier. *can. qq. 12. c. 17. n. 20.* Zerol. *in pr. Episc. p. 2. v. Vicar. §. 4. Præcip. pr. Episc. p. 1. c. 1. n. 13.* Ugol. *de off. Episc. c. 4. §. 7. vers. 5.* Campanil. *in divers. juris Can. rubricas. rub. 9. c. 8. n. 3.* Molfes. *tr. 2. num. 22.* Narbon. *de appell. à Vicario. ad Episc. p. 1. num. 197.* Rotam *in Maurianens. penson. 25. Jun. 1626. & c.* Posse verò Vicarium dare dimissorias (etsi id spectet ad dignitatem Episco-

PARAGRAPHUM X.

De potestate Vicarii in variis
standi suum consensum, auctori-
tatem, aut dandi licentiam.

*Questio 171. An Vicarius interponere possit
auctoritatem suam, & decretum in actibus
voluntarie jurisdictionis sine speciali man-
dato Episcopi?*

Episcopalem, ut Sbroz. l. cit. num. 1.) ad ordines, etiam sacros, de speciali commissione Episcopi supponunt AA. citati, & expresse tradit Sbroz. l. c. n. 8. citatis Mandos. ubi ante num. 10. Rebuff. in pr. tit. form. Vicar. num. 47. Roland. conf. 4. num. 19. in 1. & c. subdit etiam expresse Sbroz. num. 11. in fine ex Rollaad. & Jo. And. Vicarium habentem ad hoc speciale mandatum posse etiam presente Episcopo dimissorias concedere, non requisita alia Episcopi sententia.

2. De cetero limitatur responsio, ut Vicarius dimissorias concedere possit sine speciali commissione, ubi Episcopus degit in remotis, Fagn. Laym. Pax Jord. Pirh. Barbos. Pignat. Ventrigl. (qui etiam addit, posse in hoc casu Vicarium per seipsum conferre ordines, dum est Episcopus) Sbroz. loci cit. juxta cit. c. cum nullus, §. inferiores. Monet Sbroz. num. 12. uti & Piacel. l. cit. num. 10. apud Laym. cit. num. 2. non esse satistutum, quod Vicarius absente Episcopo sine speciali mandato dimissorias concedat. Probat hoc ipsum num. 13. exemplo Archidiaconi, qui absente Episcopo est ejus Vicarius ipso jure, & tamen absente Episcopo dimissorias illas concedere nequit juxta Gl. in c. significasti, v. literas. & ibidem Hofst. & Abb. not. 2. Valere autem argumentum a potestate Archidiaconi ad Vicarium Episcopi dicit num. 14. ex Mariana Socin. in c. sicut unire, de excess. Prælator. num. 45. Innoc. & Jo. And. in c. ad hæc, de offic. Archid. v. ardua. Verum in hoc consuetudinem spectandam esse, & quæ sit mens Episcopi absentis, ait Laym. remittens ad declarationem super Trident. Sess. 23. c. 10. Porro quandam ad hunc effectum Episcopus censetur versari in remotis, non pariter definiunt Authores. Nam primò censet Riccius in pr. p. 2. resolut. 18. ad quem remittit Barbos. Episcopum tunc censeri degere in remotis, quando est ultramontes, secus, si intra montes, innixus dispositioni c. nihil, de elect. ubi quis dicitur valde remotus, quando moratur extra Italiam. Verum Riccium merito reprobatur Genuens. in pr. c. n. Archiepisc. Neapol. c. 83. num. 12. & cum eo Ventrigl. l. cit. eò quod in presente casu non requiratur, ut Episcopus sit valde remotus, sed tantum, ut sit remotus sine dictione valde, ut dicitur cit. c. cum nullus. Eandem Riccii doctrinam ex eo reprobatur Pax Jord. l. cit. num. 130. quod præterquam id non deserviat generaliter pro ceteris Christiani orbis Episcopis, potest quis existens intra Italiam esse magis remotus à sua Ecclesia, quam si existeret extra Italiam, ut patet. Genuensis verò & cum eo Ventrigl. dicens hanc esse originalem Glossæ opinionem in c. cum nullus, v. remotis, à qua recedendum non sit, volunt, tunc dicendum Episcopum agere in remotis, quando moratur extra provinciam ad duas diætas. Pax Jordanus denique censet, quandonam Episcopus moratur in remotis, relinquendum arbitrio boni viri. Pro quo citat eandem Gl. in c. nullus, v. remotis. & ait, huic concinere Hofst. in c. relatum, de sent. excommunicat. Archid. Jo. And. & c.

3. Illud tamen etiam hic notandum ex Sbroz. l. cit. num. 9. & Fagn. l. cit. juxta principia generalia à nobis supra proposita, nimirum, quod si Vicario in generali commissione Vicariatus, aut extra, commissi essent casus quidam speciales, seu speciale mandatum requirentes cum clausula: *super præmissis, & in omnibus aliis ad nos spectantibus*; possit concedere etiam dimissorias in vim dictæ clausulæ, nisi ut monuimus supra, dicti casus speciales expressi essent minus ardui quam concessio dimissoriarum.

P. Leuren. Vicarius Episc. Tract. 1.

1. Respondet affirmative Sbroz. l. 2. q. 195. n. 2. & licet expresse non addat, quod id possit sine speciali mandato Episcopi, id ipsum tamen illum sentire patet ex ejus rationibus, citat pro hoc Jo. And. in c. licet, de offic. Vicarii, in 6. Milis. in re-pertor. v. Vicarius Episcopi. Redoan. tr. de reb. Eccl. non alien. rubric. de Author. Prælat. in alienat. interpon. Gabriel. conf. 200. num. 2. & 3. Paviu. de potest. capit. sed. vac. p. 1. q. 2. num. 11. Corn. conf. 181. num. 39. in 2. & plures alios contra Rebuff. in pr. tit. form. Vicar. num. 104. & 184. Roman. singul. 693. Tholo-san. decis. 97. Bald. conf. 475. num. 2. vol. 1. Socin. conf. 91. col. 2. num. 9. vol. 4. Barbat. conf. 40. col. 3. num. 3. Cuch. instit. juris. can. de Vicar. Episc. n. 105. & c. quos citat Sbroz. l. cit. num. 1. & 2. & qui tres potestri in terminis docent, quod Vicarius nequeat interponere decretum sine speciali mandato. Probat suam sententiam Sbroz. l. cit. num. 7. ex l. nempe. l. suggerente, c. de off. ejus, qui vicem alter. obt. juncta gl. v. Vicarius; ubi Vicarii Prælatum seu Rectorem habent auctoritatem dandi tutores, & curatores petentibus, & interponendi decretum ad alienandum res Minorum, & similia, & ad emancipationes celebrandas. Probat & ratione num. 8. quia nimirum Vicarius regulariter omnia potest, quæ is, cujus vices gerit; adeoque auctoritatem interponere potest sicut Episcopus. Tunc etiam, quia v. g. interponere auctoritatem in alienationibus Ecclesiæ est jurisdictionis, ut Feder. de Senis conf. 30. Abb. in c. cum olim, de major. & obedient. col. 4. & ea, quæ sunt jurisdictionis transeunt in Vicarium generalem Episcopi.

2. Limitat hanc suam doctrinam Sbroz. num. 10. ut non procedat in actibus, in quibus potestas interponendi consensum vel auctoritatem competit Episcopo tantum de consuetudine. Item in collationibus & permutationibus beneficiorum, aliisque casibus in jure exceptis; quin & ubi, dum requiritur interpositio auctoritatis Episcopalis, videtur esse electa industria personæ, ne quidem de mandato Episcopi poterit Vicarius loco illius interponere auctoritatem suam. Atque vel ex hac ipsa limitatione patet, ad propositam questionem vix generaliter responderi potuisse. Unde in particulari necesse est formare questiones.

Questio 172. Num Vicarius sine speciale mandato possit præstare consensum pro fundatione novorum monasteriorum?

1. Respondet non posse illum sine speciali mandato seu commissione concedere licentiam edificandi nova monasteria & conventus in loco suæ diocesis. Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 196. Barbos. de potest. Episc. allegat. § 4. n. 89. ubi expresse:

F 2

nec